

Ekonomik Büyüme - 2014 2. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

İkinci çeyrekte büyüme beklentilerin altında kaldı.

Türkiye ekonomisi 2014 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,1 ile beklentilerin altında bir büyüme kaydetmiştir. Reuters anketine göre piyasaların beklentisi %2,65 düzeyindeydi. Öte yandan, daha önce %4,3 olarak açıklanan 2014 yılı ilk çeyrek GSYH artışı %4,7'ye ve %4 olarak açıklanan 2013 yılı büyüme oranı da %4,1'e revize edilmiştir. 2014 yılının ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine göre büyüme oranı %3,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış GSYH ikinci çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %2,4 artış kaydetmiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH'nin ise ikinci çeyrekte birinci çeyreğe göre %0,5 oranında daralması dikkat çekmiştir. Böylece, GSYH çeyreklik bazda 2012 yılının ilk çeyreğinden bu yana ilk defa daralmıştır.

Yurt içi tüketim harcamalarındaki ivme kaybı ikinci çeyrekte de devam etti.

BDDK tarafından tüketici kredilerindeki artışı sınırlayıcı yönde alınan önlemler ve TCMB'nin Ocak ayı sonunda faiz oranlarında yaptığı artışın özel tüketim harcamaları üzerindeki etkisi ikinci çeyrekte belirginleşmiştir. Harcamalar yöntemiyle hesaplanan GSYH içinde 2014 yılının ikinci çeyreği itibarıyla %64,6 ile en yüksek paya sahip olan özel tüketim harcamaları, bu dönemde büyümeye yalnızca 0,3 puan katkı yapmıştır. Özel tüketim harcamalarının ilk çeyrek büyümesine katkısı 2,2 puan düzeyindeydi. Yerel seçimler öncesinde hızlı artış kaydeden kamunun tüketim harcamalarındaki artış da ikinci çeyrekte yıllık bazda ivme kaybetmiştir. Söz konusu harcamaların büyümeye katkısı 0,9 puandan 0,3 puana gerilemiştir.

Yatırım harcamalarında sert düşüş

Toplam yatırım harcamaları yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %3,5 oranında daralmıştır. Bu oran, yatırım harcamalarında 2012 yılının ikinci çeyreğinden bu

GSYH Gelişmeleri (1998 fiyatlarıyla)

Dönem	Takvim	Mevsim ve Takvim
	Etkisinden Arındırılmış GSYH* (%)	Etkisinden Arındırılmış GSYH** (%)
2011 Ç1	12,6	2,5
2011 Ç2	9,3	0,6
2011 Ç3	8,7	1,2
2011 Ç4	5,2	0,8
2012 Ç1	2,5	-0,2
2012 Ç2	3,1	1,1
2012 Ç3	1,7	0,2
2012 Ç4	1,3	0,3
2013 Ç1	3,6	1,9
2013 Ç2	4,2	1,7
2013 Ç3	4,0	0,3
2013 Ç4	4,6	0,9
2014 Ç1	4,7	1,8
2014 Ç2	2,4	-0,5

*Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim

**Bir önceki çeyreğe göre değişim

yana kaydedilen en sert düşüşe işaret etmektedir. Yatırım harcamalarının detaylarına bakıldığında, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre kamunun toplam yatırım harcamalarının %0,9, özel sektörün toplam yatırım harcamalarının %4,1 gerilediği görülmektedir. Yatırım harcamalarındaki düşüşün büyük ölçüde özel sektörün makine-teçhizat yatırımlarındaki gerilemeden (bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %7,6 oranında düşüşten) kaynaklanması dikkat çekmektedir. Buna karşılık, hem kamunun hem de özel sektörün inşaat yatırımları bir önceki yılın aynı çeyreğine göre artış kaydetmiştir.

Büyümeye en yüksek katkı net ihracattan geldi.

Yılın ikinci çeyreğinde tüketim harcamalarındaki oldukça düşük oranlı artışa (bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %0,4

Harcamalar Yöntemiyle Katkı (1998 fiyatlarıyla)

	2012					2013					2014			
	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	6 Aylık
Tüketim	0,3	3,0	4,5	3,9	5,0	4,1	3,2	0,5			4,1	3,2	0,5	1,8
Özel	-0,3	2,2	3,6	3,7	4,0	3,4	2,2	0,3			3,4	2,2	0,3	1,2
Kamu	0,6	0,8	0,8	0,2	0,9	0,7	0,9	0,3			0,7	0,9	0,3	0,6
Yatırım	-0,7	0,1	0,9	1,2	1,8	1,0	0,0	-0,9			1,0	0,0	-0,9	-0,5
Özel	-1,1	-1,3	-0,2	0,5	1,2	0,1	-0,3	-0,9			0,1	-0,3	-0,9	-0,6
Kamu	0,4	1,4	1,1	0,7	0,7	0,9	0,3	0,0			0,9	0,3	0,0	0,1
Stok Değişimi	-1,5	1,4	2,9	1,2	0,9	1,6	-1,1	-0,4			1,6	-1,1	-0,4	-0,7
Net İhracat	4,0	-1,4	-3,6	-2,0	-3,2	-2,6	2,6	2,9			-2,6	2,6	2,9	2,7
İhracat	3,9	0,8	0,0	-0,6	-0,3	-0,1	2,8	1,5			-0,1	2,8	1,5	2,1
İthalat	0,1	-2,2	-3,6	-1,4	-2,9	-2,5	-0,2	1,4			-2,5	-0,2	1,4	0,6
GSYH	2,1	3,1	4,6	4,2	4,5	4,1	4,7	2,1			4,1	4,7	2,1	3,3

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyecebilir.

Kaynak: TÜİK verilerinden hesaplanmıştır.

Kaynak: TÜİK

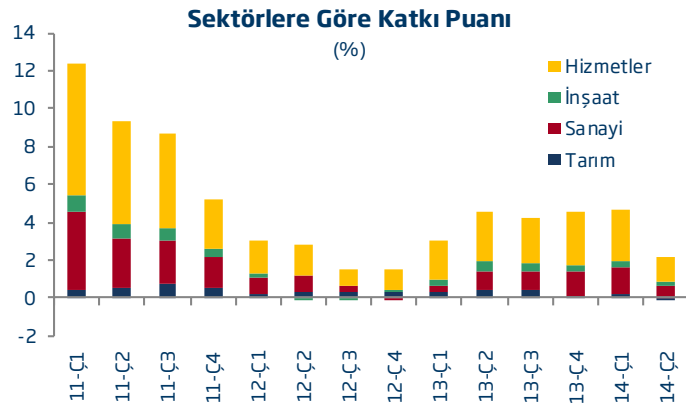
Ekonomik Büyüme - 2014 2. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

artışa) ve yatırım harcamalarındaki gerilemeye karşılık net ihracat ikinci çeyrekte büyümeye 2,9 puan katkı sağlamıştır. Net ihracatın büyümeye ilk çeyrekteki katkısı 2,6 puandı. GSYH verilerine göre, ikinci çeyrekte ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,5 artarken, ithalat aynı dönemde yurt içi talebin baskı altında kalmasına bağlı olarak %4,6 gerilemiştir.

Kuraklık tarım sektörünü olumsuz etkiliyor.

Üretim yöntemine göre incelendiğinde, GSYH'de en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörünün yılın ikinci çeyreğinde 1,4 puan ile büyümeye en yüksek katkı yaptığı görülmektedir. Bu dönemde sanayinin katkısı 0,7 puan, inşaat sektörünün katkısı ise 0,2 puan düzeyinde gerçekleşmiştir. Öte yandan, kuraklık nedeniyle tarım sektörü büyümeyi 0,1 puan düşürmüştür.

2014 yılında büyümenin %3'ü aşacağını tahmin ediyoruz.

Yılın ikinci çeyreğinde iç talepteki ivme kaybı belirginleşirken net ihracatın büyümeye önemli katkı sağlamaya devam ettiği dikkat çekmiştir.

Yılın ikinci yarısında ise, TCMB'nin yaptığı faiz indirimlerinin ve siyasi belirsizliklerin azalmasının iç talebin bir miktar canlanmasına olanak verebileceği düşünülmektedir. İç talepte beklenen bu canlanmaya karşılık Türkiye'nin en büyük ihraç pazarı olan Avrupa Birliği ekonomilerinin yeniden ivme kaybetmeye başlaması ve en büyük ikinci ihracat pazarı olan Irak'ta devam eden sorunlar, dış talep koşullarının bir miktar olumsuzla dönebileceğine ve net ihracatın yılın geri kalanında ilk yarıdaki kadar büyümeye destek veremeyebileceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, Rusya'nın tarım ve gıda ürünlerine ilişkin olarak ABD, AB, Kanada, Norveç ve Avustralya'ya uyguladığı ambargo kapsamında Türkiye gibi alternatif ülkelere yönelmesi, Türkiye'nin ihracat performansını olumlu yönde etkileyebilecek bir unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Ayrıca, Avrupa Merkez Bankası'nın politika faiz oranlarını indirmesi ve Ekim ayından itibaren yeni bir varlık alım programına başlayacağını duyurması global likidite koşulları ve önümüzdeki dönemde Euro Alanı kaynaklı talebin canlanması açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, yılın ilk yarısında %3,3 büyüyen Türkiye ekonomisinin 2014 yılını %3'ün üzerinde bir büyüme oranı ile tamamlayabileceğini tahmin etmekteyiz.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü

izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.